SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятайте про Україну!

VOL. XCV. No. 90. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, MAY 13, 1988 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 13-го ТРАВНЯ 1988 Ч. 90. РІК. XCV.

ОБОРОНЦІ І. ДЕМ'ЯНЮКА ВНЕСУТЬ АПЕЛЯЦІЮ

Єрусалим, Ізраїль. — Агентство Ассошієйтед Пресс інформує з Єрусалиму, що оборонці Івана Дем'янюка внесуть апеляцію про помилування до Верховного суду Ізраїля 10-го червня. Про це повідомив кореспондентів пресовий секретар суду Шмаріягу Коен.

Як відомо, 68-річний І. Дем'янюк був визнаний ізраїльським судом винним у злочинах проти людства під час Другої світової війни і 25-го квітня засуджений до смертної кари через повішення. За словами Коена, справа Дем'янюка, який ввесь час твердив і продовжує це робити тепер, що він ніколи не був сторожем в концентраційному гітлерівському таборі Треблінка в Польщі і його особу мішають з іншою людиною, яка була відома у Треблінці як „Іван Грозний", буде розглядати Верховний суд Ізраїля від 12-го до 15-го грудня цього року. Копію рішення передадуть прокуратурі, а офіційно про це оголосять не пізніше, як 29-го грудня.

В. ЧОРНОВІЛ ПРОСИТЬ ДОПОМОГИ У РЕДАКЦІЇ ЛОНДОНСЬКОГО ЩОДЕННИКА

Лондон. — Як інформує, Українське Пресове Агентство з Лондону з 20-го квітня ц.р., Вячеслав Чорновіл звернувся до лондонського щоденника „Сандей Таймс" щоб прийняв його негайно, як свого кореспондента на працю. В 1975 році він отримав від того щоденника нагороду ім. Ніколаса Томаліна.

У своєму листі до „Сандей Таймс" В. Чорновіл подає, що він як головний видавець „Українського Вісника" тепер переслідуваний совєтськими чинниками. Як відомо, В. Чорновіл працює як кочегар в одній із львівських шкіл. Показується, що директор школи скликав зібрання, яке нап'ятнувало поведінку В. Чорновола з приводу видавання ним „Українського Вісника". В. Чорновіл не був повідомлений про це зібрання, але вислід його грозить усуненням з праці. Якщо він не буде працювати, його можуть арештувати за паразитизм.

Згідно з інформаціями, у листі В. Чорновола „Український Вісник" тепер підпав гострій критиці. Трудноші в праці має також другий член редакції Василь Барлядіяну, а особи, які читають „Український Вісник" мають неприємности. У Львові доручено учителеві, який мав копію того журналу віддати його до бюра КҐБ.

Також покликали на переслухання до КҐБ головного видавця журналу „Кафедра" Михайла Осадчого і там йому сказали, що і „Кафедра" і „Український Вісник" це „протисовєтські" публікації.

Висвітлять фільми Солука

Джерзі Сити, Н. Дж. — З нагоди 1000-річчя Християнства в Україні фірма „Солук Фільм" висвітлить фільми в осередках східнього побережжя. Фільм „Львівські катакомби": Ню Йорк, год. 2-га по полудні, 14-го травня ц.р., 136 Друга аве., Пассейк, год. 3-тя по пол., 15-го травня ц.р., 240 Говп аве., Нюарк, 7-ма вечора, 15-го травня, 719 Сенфорд аве., Йонкерс, 7-ма вечора, 16-го травня, 301 Парадайс аве., Трентон, 7-ма вечора, 18-го травня, 1195 Дойц аве., Філядельфія, 7-ма вечора, 20-го травня, 871 Н 24-та вул., та 3-тя по пол., 21-го травня, 2236 Ортодокс вул., Вашінгтон, 7-ма вечора, 23-го травня, 4250 Гарвуд аве., Фільм „Українські бандуристи в Европі": Ню Йорк, 6-та вечора, 14-го травня, 136 Друга аве., Філядельфія, 9-та вечора, 19-го травня, 700 Сідар аве., Вашінгтон 9-та вечора, 22-го травня, 15 Ню Гемшир. Фільм „Українці в Північній Америці": Ню Йорк 4-та по пол., і 8-ма вечора, 14-го травня, 136 Друга аве., Філядельфія, 7-ма вечора, 19-го травня, 700 Сідер аве., Вашінгтон 1-ша і 3-тя по полудні, 22-го травня, 15 Ню Гемпшир. **Також буде висвітлений фільм про Княжу добу в історії України і буде показаний відеозапис із святкувань 1000-ліття цього року в Сакраменто, Каліф.**

У ЛЬВОВІ ВИВЕЛИ ВПЕРШЕ ПІСЛЯ 40 РОКІВ ГАГІЛКИ

Джерзі Сити, Н. Дж. — Як пишуть в останніх листах зі Львова, там цього року вперше після 40 років вивели у великодній час гагілки.

Гагілки зорганізували члени нового товариства „Лев" і відбулися вони у Шевченківському Гаю (давній Кайзервальд) перший раз в неділю, 10-го квітня ц.р., на сам Великдень. Як пишуть в листах „хоча було холодно і падав сніг з дощем, на гагілках було лише понад 4,000 осіб. Втричі більше прийшло в неділю 16 квітня", — значить 12,000 осіб. Глядачі були захоплені і багато жінок плакало. Ще раз дозволено вивести гагілки в неділю 24-го квітня ц.р.

Крім того, молоді члени товариства „Леви", які мають за собою вже також успішні новорічно-різдвяні вертепи, плянують тепер екологічну експедицію „Дністер" для охорони ріки і „зелену толоку" для впорядкування Високого Замку у Львові. На ці завдання збирають вони гроші, а мешканці Львова їх поважають та охоче підтримують.

З останніх листів також стало відомо, що 20-го квітня відбулося у Львові відкриття мистецької виставки Теодозія Гуменюка, який є ідейним батьком неконформистів, що організував їхні виставки в Москві у роках 1975-76, а відтак його переслідували і не допускали до виставок.

Влаштовують український концерт в Єйльському університеті

Ню Гейвен, Конн. (М.С.) — Комітет Тисячоліття Хрищення України в Ню Гейвені, влаштовує у звязку із відзначуванням Тисячоліття Хрищення України концерт для прославлення української культури.

Концерт відбудеться в суботу, 21-го травня ц.р. в залі Музичної школи Єйльського університету, Спрег Голл, 470 Коледж вул. Початок о год. 7-ій вечора. В концерті виступатимуть: хор „Думка" з Ню Йорку під диригентурою Семена Комірного, танцювальний ансамбль „Чайка", хореограф Орест Русинко, камерний ансамбль під керівництвом проф. Юрія Цибрівського (фортепіян) з участю Христини Радавес (флейта) і Марини Гувер (віолончеля); солістка Віра Черни (сопрано).

В суботу, 30-го квітня відбувся симпозіюм присвячений Тисячоліттю Хрищення України в Стейтовому університеті південного Коннектикат.

Запляновано зустріч з кандидатом Д. Пейном

Нюарк, Н. Дж. — В суботу 14-го травня ц.р., відбудеться зустріч Ліги Українських Американських Виборців з Доналдом М. Пейном, який кандидує на пост конгресмена з 10-го конгресового дистрикту в Ню Джерзі. Довгі роки з того дистрикту був конгресменом Пітер Родіно, який був також головою Юридичної комісії в Палаті Репрезентантів. П. Родіно був відомий серед українців тим, що негативно відносився до закликів своїх виборців перевіряти дільність ОСІ. П. Доналд Пейн є тепер радним Нюарку. Зустріч виборців з кандидатом Д. Пейном має на меті запізнатися з його політичною плятформою і придбати фонди на його виборчу кампанію.

Зустріч відбудеться в домі Оксани і Романа Купиинських, 47 Берклі вул., Оранджь Н. Дж. Початок о год. 5-ій по полудні. За інформаціями слід звертатися до Божени Ольшанівської, тел.: (201) 373-9729.

В Канаді українець є кандидатом до Верховного суду

Торонто. — Як інформує щоденник „Торонто Стар", етнічні групи стараються тепер, щоб на місце судді Верховного суду Канади Вілларда Есті, який відійшов 22-го квітня ц.р. на емеритуру, покликати представника одної із етнічних груп, з тих, що є найсильнішими в канадській політичній системі.

Суддів Верховного суду покликує прем'єр-міністер, і досі Браєн Малруні старався вибрати осіб, що не були контроверсійні. Тому, що дотеперішній суддя був представником провінції Онтаріо, сподіються, що і його наступник буде з тієї ж провінції і найсильнішими кандидатами є судді Чарлз Дубін і Володимир Тарнопольський із апеляційного суду Онтаріо.

Як подає „Торонто Стар" Ч. Дубін є жидом з Польщі, а В. Тарнопольський, уродженець Саскатуну, є українцем. Але на думку „Торонто Стар" перешкодою у виборі Дубіна є те, що він був активним членом консервативної парії заки став суддею і тепер вибір його до Верховного суду уважали б загально фаворизуванням членів тої партії. Тому загальна опінія є, що В. Тарнопольський є найбільше догідним кандидатом, бо він політично, як пишуть є „без скази".

В. Тарнопольський має 55 років, був директором Інституту оборони людських прав Оттавського університету і активним в Міжнародній Амнестії та членом канадської делегації до ООН.

Газета також подає, що менш фаворизованим кандидатом є також адвокат українського роду Іван Сопінка, головний правник Комітету Оборони Громадських Прав при КУК.

„Правда" виступила гостро проти противників перебудови

Москва. — Газета „Правда", орган ЦК КПСС, надрукувала у числі з 7-го травня ц.р., довшу статтю, критика якої скерована в першу чергу проти реакціонерів в компартії, бюрократів, партійних апаратчиків і противників політики гласности і перебудови.

Політичні спостерігачі і акредитовані в Москві кореспонденти висловили думку, що надрукована у „Правді" стаття мала б бути передвісником атаки генерального секретаряк ЦК КПСС Міхаїла Ґорбачова і його найближчих співробітників й прихильників на закостенілих реакціонерів, можна б сказати сталіністів, на спеціяльній партійній конференції, яка, як відомо, відбудеться у другій половині червня в Москві.

У статті, надрукованій на першій сторінці газети, знову піддано сильній критиці статтю учительки Н. Андрєєвої, яка ще 13-го березня надрукувала у газеті „Совєтская Россія" листа до редакції, у якому поставила дуже відважне питання, якщо говорити про совєтські умовини життя. Андрєєва запитує кремлівських керівників, очевидно, в тому числі самого генерального секретаря ЦК КПСС М. Ґорбачова, чи гласність і перебудова бува не зайшли задалеко і чи компартія не заскоро почала критикувати „гріхи" колишнього совєтського диктатора Йосифа Сталіна, який, на її думку, має певні заслуги перед „батьківщиною".

У поголосках говориться що думку Андрєєвої, повністю поділяє і підтримує друга після М. Ґорбачова особа в Кремлі Єгор Лігачов, головний партійний ідеолог і рівночасно противник політики лібералізації в СССР чи поширення свобід для населення. Лист Андрєєвої нібито був поміщений в газеті „Совєтская Россія" з підтримкою Лігачова, якщо не з його наказу. Цей лист і деякі інші потягнення Л. Лігачова були причиною зудару між ним і М. Ґорбачовим.

„Делагати партійної конференції, вже заповідженої на червень, — пише „Правда", — повинні не тільки захищати революційні здобутки, але також, якщо зайде потреба, виповісти рішучий бій консерватистам і бюрократам, бо від їх позиції залежатиме дуже багато, а найголовніше від цього залежатиме чи політика гласности і перебудови буде ефективно діяти чи ні?"

Три дні після надрукованої у „Правді" розгромницької статті, газета „Совєтская Россія" смиренно передрукувала статтю без своїх коментарів, а в додатку ціла редакційна колеґія виступила із заявою покаяння. Але на тому справа не закінчилася, — кажуть західні дипломати і знавці підсовєтської проблематики. Агентство Ассошієйтед Пресс повідомило, що після того ще три совєтські газети виступили в обороні консерватистів і закликали не „затикати рота противникам перебудови", навіть якщо компартія, зглядно Центральний Комітет і Політбюро, вважає їхні погляди помилковими.

Не так думають автори статті у „Правді". Вони уважають, що противники гласности і перебудови повинні бути готові співпрацювати з більшістю, або уступити зі своїх постів, давши місце більш ініціятивним особам".

У СВІТІ

АҐЕНТСТВО АССОШІЄЙТЕД Пресс повідомило з Ісламабаду у Пакістані, що Індія й деякі інші країни покинули приміщення своїх консулятів в Кандагарі, на передмісті якого відбуваються завзяті бої між урядовими військами маріонеткового комуністичного уряду і антикомуністичними повстанцями муджагедінами. Кандагар, — друге по величині місто в Афганістані. В індійському консуляті залишився тільки один сторож афганець, завданням якого є піднімати і знімати прапор, як символ наявности консуляту. Совєтські військові частини укріплюють позиції біля головної дороги, яка веде до совєтської території, правдоподібно готуючись до відходу у заповідженому часі. Усі справи оборони країни вони передали афганським комуністам.

СОВЄТСЬКІ ДИСИДЕНТИ обвинуватили міліцію і агентів КҐБ у тому, що вони зліквідували видруковані екземпляри неофіційного журналу „Гласность" і заарештували головного редактора цього видання Сергея Ґріґоріянца, не маючи для цього ані поважної причини, ані дозволу прокуратури. Безпосередньою причиною інтервенції міліції у приміщенні журналу було те, що Ґріґоріянц дозволив залишеним на волі членам нової й офіційно проголошеної політичної партії „Демократичний Союз" відбути своє засідання у приміщеннях редакції. Прокуратор визнав Ґріґоріянца „винним" і покарав його тюрмою покищо на сім діб. Його арешт викликав протести не тільки в Совєтському Союзі, але також за кордоном, зокрема в колах організацій оборони прав людини.

ЮРІЙ ЛЮБІМОВ, ОСНОВНИК московського Театру на Таганке, який відмовився повернутись до Совєтського Союзу в 1983 році, прибув до Москви і буде там гостем теперішнього керівника театру Ніколая Губенка. Ані Губенко, ані інші керівники театру не відповідали на телефонічні запити закордонних кореспондентів. Раніше Ю. Любімов, перебуваючи в Ізраїлі, зустрічався із совєтськими журналістами і виявив бажання повернутись, тимчасово в характері гостя, до свого колишнього театру і поставити там, якщо вдасться, написану ним за кордоном п'єсу.

З'ЄДНАНІ СТЕЙТИ АМЕРИКИ знову наклали вето на резолюцію Ради Безпеки Організації Об'єднаних Націй, яка осуджує Ізраїль за військові рейди у південну частину Ливану і домагається виведення усіх ізраїльських військ з окупованих територій. Усі інші 14 членів Ради Безпеки ООН голосували за резолюцією, поставивши тим самим у смішне положення ЗСА і його політиків на форумі ООН.

АССОШІЄЙТЕД ПРЕСС ініформує, що ізраїльські дипломати в багатьох країнах світу зустрічаються із совєтськими колегами і ведуть з ними інтенсивні розмови на тему відновлення дипломатичних зв'язків СССР з Ізраїлем, які були перервані після арабсько-ізраїльської війни в 1967 році. Доказом такої активности була шестигодинна розмова міністра закордонних справ Шімона Переза із совєтськими дипломатами в Мадриді, куди він приїхав нібито для участи в соціялістичному інтернаціоналі, який там відбувається, хоч раніше такої участи він ніде не брав. Совєтська велика делегація у Мадриді перебуває тільки у характері спостерігачів. Головними співрозмовцями з Перезом із совєтського боку були Алєксандер Зотов і Алєксандер Вебер, дипломатичних чинів яких АПН не подає. Після розмови не було жадного комунікату і жадна сторона не виступила на пресовій конференції з поясненням.

Р. РЕҐЕН І П. РОБЕРТСОН ПІДТРИМУЮТЬ ДЖ. БУША

Вашінгтон. — Президент Роналд Реґен і євангелицький проповідник Пет Робертсон, один з республіканських кандидатів на президента, формально підтримали кандидатуру на президента Джорджа Буша. Робертсон заявив кореспондентам, що він відтягне свою кандидатуру в наступний понеділок, 16-го травня тиждень після того, як він сповільнив свою передвиборчу кампанію і критику єдиного тепер кандидата Республіканської партії, яким є Дж. Буш.

Президент Р. Реґен заявив присутнім членам кабінету і лідерам Конгресу, що він особисто докладе усіх зусиль, щоб віцепрезидент виграв президентські вибори в листопаді цього року і зайняв після нього найвище у країні становище, забезпечивши тим самим владу республіканців у Білому Домі і тяглість дотеперішньої політики.

Очевидно, формальна підтримка Президента кандидатури Дж. Буша нікого не заскочила, бо усі цієї підтримки сподівалися, але запевнення Р. Реґена, що він особисто виступатиме в користь Буша викликало у таборі демократів деяке збентеження тим більше, що їхній передовий кандидат губернатор з Массачусетс Майкл Дукакіс досі не запропонував атрактивної політичної, ані економічної програми. Він радше наслідує передвиборчу програму колишнього президента Джиммі Картера, яка як відомо, довела ЗСА до цілковитої руїни на усіх відтинках.

Підтримуючи Дж. Буша, президент Р. Реґен порушив довгу мовчанку. Фактично на заяву президента чекали республіканці і демократи хоч тепер останні кажуть, що для них виступ Президента не був несподіванкою, бо, мовляв, так все було, що урядова партія використовувала своє „упривілейоване" становище щоб підтримати свого кандидата.

Вміжчасі демократичний кандидат М. Дукакіс, змінивши свою передвиборчу кампанію, головно на заході, а зокрема у великому стейті Каліфорнія, почав атакувати програму республіканців, намагаючись зрушити з місця „застоялу воду", а саме, незацікавленість американських виборців змінами на відтинку економіки, бо фактично від 1980 року, тобто від приходу Р. Реґена і республіканців до влади, З'єднані Стейти Америки, як то кажуть, стали на власні ноги, знизили безробіття й інфляцію до мінімуму, відбудували мілітарну силу країни, дали в руки американського вояка модерну зброю, привернули престиж до ЗСА у світі і довір'я власних громадян до Уряду.

Більшість політичних спостерігачів й аналітиків кажуть, що підтримка президентом Р. Реґеном Дж. Буша, не зважаючи на різні контроверсії, які постали на тлі недавно опублікованої книжки колишнього шефа персоналу Білого Дому Доналда Ріґена і вимог резиґнації через замішаність у нелегальні справи генерального прокуратора Едвина Міза та колишніх справ Іран-контрас, є важливим кроком Президента і для кандидата на президента у виборах цієї осені. Американці звичайно не люблять ризикувати, але до виборів ще багато речей може змінитись в користь одної чи другої полічної партії, — пише спостерігач передвиборчої кампанії у газеті „Вашінгтон Таймс".

М. Рокар став прем'єр-міністром Франції

Париж. — У вівторок, 10-го травня, президент-соціяліст Франсуа Міттеран, який тількищо переміг у виборах, призначив на пост прем'єр-міністра свого однопартійця Мішеля Рокара, який у попередньому кабінеті займав пост міністра сільського господарства.

Жак Ширак, який потерпів поразку у виборах в неділю (він дістав 46 відсотків голосів виборців проти 54 у Міттерана) відвідав Єлисейський палац і під час 10-хвилинної авдієнції у президента вручив йому резиґнацію. Коментатори відзначили, що за французькими законами Ширак не був зобов'язаний подавати резиґнацію, бо він все ще користується підтримкою правоцентристської більшости у парляменті. В цих умовах президент, згідно з конституцією також не мав права вимагати його резиґнації.

Однак мало хто сумнівався, що, програвши проти Міттерана у виборах, Ширак захоче продовжувати у багатьох відношеннях незручне, що затягнулося на два роки, „співіснування" (або, як висловлюються французи, „співжиття") президента-соціяліста і прем'єра-консерватиста.

Про авдієнцію, що відбулася у президента, повідомив начальник канцелярії

(Закінчення на стор. 3)

В АМЕРИЦІ

АМЕРИКАНСЬКИЙ ЖУРНАЛІСТ Карл Ровен сказав, що у розмові з ним президент Роналд Реґен виключив будь-яке помилування перед розправою обвинувачених в Ірано-контра афері. Президент мав також сказати, що таке помилування викликає свого рода визнання вини. Йдеться тут про помилування для контр-адмірала Джана Пойндекстера, колишнього дорадника в справах крайової безпеки, Олівера Норта, колишнього працівника Ради крайової безпеки, пенсіонованого генерал-майора Ричарда Сікорда та його спільника Алберта Гакіма.

У ВАШІНГТОНІ РИЧАРД МИРФІ, асистент секретаря Державного департаменту для справ Близького Сходу і Південної Азії, заявив, що ЗСА одержали рапорт, в якому сказано, що Ясір Арафат особисто одобрив плян терористичних акцій проти американських громадян та підприємств у відплату за вбивство одного з його заступників в Тунісі, Абу Джіґада. Я. Арафат заперечив це оскарження категорично на пресовій конференції у Багаді.

ЗГІДНО ЗІ ЗВІТОМ Бюра перепису населення у Вашінгтоні, число негрів, які не кінчають середньої школи значно зменшилось за останніх десять років. Розалин Бруно, яка переводила ці обрахунки та виготовляла звіт, заявила, що „тепер люди дуже стараються вдержати своїх дітей в школі", бо, як виявляється це є одним із головних засобів до покращання особистого життя в майбутньому.

У ПРАВНИЧІЙ ШКОЛІ Гарвардського університету біля 50 негритянських студентів заволоділи бюром декана, **протестуючи проти того, що школа завдає собі замало** труду, щоби затруднювати на навчальні пости, зокрема правничого відділу, жінок чи членів меншинних груп. Декан цієї школи Джеймс Воренберг в інтерв'ю признав, що ця проблема існує, але сказав й те, що є намагання щоби це в майбутньому направити.

Американські журналісти зацікавлені Марком Рубаном

Джерзі Сити, Н. Дж. — Хоча спаралізований хлопець Марко Рубан приїхав з України вже перед трьома місяцями і проживає в Нюарку, зацікавлення його дальшою долею не меншає і американські журналісти завжди призні до людського нещастя з великою сердечністю пишуть про перебування Марка в ЗСА.

Антоні Шеннон, кореспондент щоденника „Стар-Леджер", відвідав Марка і його маму Лідію в помешканні Надії Світличної, де вони живуть, і у числі того почитного щоденника з неділі, 1-го травня ц.р., помістив довший репортаж з тих відвідин враз із великою світлиною Марка і його мами.

Репортер газети „Стар-Леджер" Антоні Шеннон, учителька Яра Снилик з учнями Марком і Лідою Рубанами в помешканні Надії Світличної.

А. Шеннон був саме на відвідинах тоді, коли Марко відбував свої лекції англійської мови і математики. З доручення Шкільної ради Ірвінґтону його навчає цих предметів двічі в тиждень довголітня учителька в Ірвінґтоні Яра Снилик. Вона, як пише американський журналіст, уважає, що Марко є дуже інтеліґентний і уважний та робить поступи в знанні англійської мови. Лекціям прислуховується також мати Марка, яка при цьому сама вчиться мови.

Далі А. Шеннон точно описує долю Марка, нещастя, яке скоїлося в Україні, коли хлопчину перед п'яти роками переїхало вантажне авто, брак можливости лікування в СССР і старання українців щоб перевезти його сюди для можливої терапії. Журналіст відбув розмову із д-р Любомиром Кузьмаком, який перебрав опіку над Марком і виставався безплатне перебування для нього у лікарні Ст. Барнабас. Тепер Марко переходить терапію в інституті Кесслера і вчиться ходити при допомозі шин, гордий з таких успіхів, що доз-

(Закінчення на стор. 3)

СВОБОДА SVOBODA

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200

Subscription 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda"

Postmaster: Send address changes to:

Svoboda, 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302. Tel. (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси $1.00. Чеки і money orders виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Схоплювання людей — принцип і практика

Схоплювання дітей з вимогою високого викупу від багатих батьків стало вперше міжнародною подією, коли в березні 1932 року схоплено 20-місячного синка Чарлза Ліндберга, пілота-героя, який перший перелетів одинцем Атлантійський океан. Батьки заплатили 50,000 дол. викупу, але в травні того ж року знайшли дитину мертвою. Від того часу статистичний довідник подає довгу чергу схоплювання задля матеріяльного зиску. В 70-их роках почалося схоплювання з політичних мотивів. Найбільшою ганьбою того злочину покрився Ливан з тамошніми фанатиками, чи то арабського чи іранського роду. Але й Італія мала своїх терористів, які у травні 1978 року схопили лідера Християнсько-демократичної партії, колишнього прем'єра Альдо Моро, перестрілівши водія і тих, що їхали з ним автом. В кілька тижнів згодом його тіло терористи кинули на вулицю. До цієї категорії злочинів належить теж схоплювання літаків з убиванням невинних пасажирів, при чому схоплювачі звичайно вимагають звільнення з в'язниць їхніх друзів-терористів. Це таке злочинство новітнього часу, яке, може, й перевищує своїм дикунством середньовічних „равбріттерів", які нападали на перехресних шляхах на повозки, грабували і вбивали подорожніх. Воно також гірше, аніж були бандитські напади на Дикому Заході в першому періоді творення американської держави: цю тематику — напади кінних замаскованих розбишак на потяг, що віз транспорт грошей чи золота — використали фільмові продуценти.

Американський Уряд прийняв принцип, що з терористами, які схоплюють американських громадян у Ливані, не буде переговорювати. Цей принцип трохи порушено, коли, продаючи Іранові транспорт зброї, ішлося не тільки про злагіднення відносин з цією ворожою країною і отримання фондів для протисандіністських партизанів у Нікараґуа, але й про звільнення американських громадян, схоплених у Ливані звеличниками іранського режиму „аятоллів". Спроба не вдалася і створилася афера „Іран-контрас", яка перейшла на судовий форум. Можна зважитися на твердження, що коли би в наслідок цього продажу зброї Іранові вийшли на волю схоплені американці, то ворожий президентові Реґенові демократичний Конґрес не зважився б робити з цієї афери ніякого галасу. Коли є успіх, то на задній плян відходить спосіб, як його здобуто. І навпаки — коли є невдача, то знаходяться критики й противники, які відкидають набік добру інтенцію та засуджують невдачних авторів.

Проблема заактуалізувалася, коли в минулу середу, 4-го травня ц.р. вийшли на волю три останні французи, схоплені в Ливані проіранськими терористами. Французький прем'єр Жак Шірак відступив від принципу — не говорити з терористами — і знайшов посередників до них та погодився звільнити з-під державного „замороження" 670 мільйонів дол., здепонованих у Франції за володіння шаха Резі Паглеві. (Після захоплення влади в Ірані „аятоллами і наскоку на американську амбасаду в Теграні — ЗСА також заморозили ввесь іранський капітал в банках та будівлях). Вся французька преса привітала звільнення тих трьох земляків, як великий успіх Жака Шірака, який кандидував на президента Франції. Ніхто його не критикує за спосіб, як він видобув із терористичних криївок тих громадян — навпаки хвалять його, що йому це вдалося зробити.

Не можна виключити, що цей прецедент з французькими „закладниками" вплине також на зміну тактики президента Реґена і державного секретаря Джорджа Шулца. В Ливані є ще 18 різнонаціональних схоплених терористами „закладників", у цьому числі дев'ять американців. Президент Реґен виправдував факт, що силою не звільнено в'язнених, просто цим, що невідомо, де вони, хто їх схопив і де їх тримають. Була вістка, що схоплювачі-терористи щораз зміняють криївки, в яких тримають невинних людей — дипломатів, журналістів і професорів.

Идеться тут про життя невинних людей. Способи і засоби для їх звільнення не можна класти в площину моралізаторства і це питання завжди було, є і буде тяжкою дилемою для урядів.

Микола Бараболяк

У ПАЛЕСТИНІ БОРОТЬБА ЗА ВИЗНАННЯ ВАЖЛИВОГО ПРИНЦИПУ

Ледве чи нині є, який читач „Свободи", що його не вражали б глибоко сучасні події у Палестині. Палестинці борються за право політичного самовизначення, а ми особливо чутливі в цьому питанні. Хто з нас не дуже студіює палестинське питання, мав нагоду познайомитись із ним дещо в останньому тижні квітня на середній програмі телевізійної сітки Ей-Бі-Сі, де з'ясовано проблему досить об'єктивно. Нинішній прем'єр-міністер Ізраїля, коли закидають йому непримиримість і жорстокість супроти палестинців, відбивається аргументом, що він готов кожночасно переговорювати в справі замирення, але на перешкоді впертість палестинців. Він, мовляв, хоче говорити з ними безпосередньо, готов на переговори з королем Гуссейном, а не в рамах якоїсь міжнародної конференції, особливо, коли в ній мав би брати участь теж Совєтський Союз. Тим останнім аргументом він замилює декому очі, можливо і багатьом із нас, що ставимось ворожо до Москви, як „миротворця". Формально Шамір може мати деяку рацію в тому, бо Ізраїль „здобув" західнє побережжя у війні 1967 року від Йорданії, а західнє побережжя було легально частиною Йорданії, досі існує між Йорданією й Ізраїлем „стан війни", а мир можуть установити воюючі сторони. Палестинці вимагають, щоб переговори велись із встановленим ними їх національним представництвом — Палестинської Визвольної Організації — (ПВО), що Шамір відкидає, натавровуючи їх „терористами". Були чутки про можливість компромісу в такий спосіб, що „невоюючі" представники ПВО увійдуть у склад йорданської делеґації на мирні переговори, але це розбилось. Яскраво видимо, що Шамір не хоче ніяких переговорів, а як висловився на програмі Ей-Бі-Сі, вірить у те, що дальшим тиском перевтомить нинішніх повстанців на окупованих територіях до цієї міри, що вони присядуть, й Ізраїль матиме змогу далі вести свою колонізаційну політику у Палестині.

Хочемо розглянути питання відношення трикутника Ізраїль, палестинці, король Гуссейн, щоб стало яскравіше, що Шамір єхидно викручується від усяких переговорів у справі замирення, бо тямить дуже добре, що на його передумовах не може бути і мови про розв'язку палестинського питання. Тому дещо з історії Йорданії, без чого це питання не з'ясуєш:

До кінця Першої світової війни пустирі нинішньої Йорданії вважались частиною історичної Сирії під владою Туреччини. В час війни лідером цілого арабського світу був володар Гіджсу (частини нинішньої Савдійської Арабії) Гуссейн, шериф Мекки, визнаний лідер арабського світу. Бажаючи визволити арабів з-під влади Туреччини, він помагав у війні альянтам. Надіявся, а це Великобританія йому приобіцювала, що він стане після війни королем цілого арабського світу. Розчарувався, бо в той же час Англія взяла на себе деякі зобов'язання супроти світового жидівства, приобіцюючи їм „home" у Палестині. Шериф Гуссейн вислав свого сина Фейсала бити турків у Сирії з метою, щоб він усадовився там, як король Сирії. Але прийшов у 1919 році у Версаї поділ мандатів: Сирія припала Франції, і Гуссейн — батько і Фейсал — син пошились у дурні. Але хитрун Винстон Черчіль придумав щось, щоб обтерти сльози родині шерифа Мекки. Мав Шериф Гуссейн молодшого сина — Абдулу, який допомагав братові Фейсалові добувати сирійський трон.

Ніхто тоді не цікавився Трансйорданією, територією на схід від річки Йордан. (Нинішнє окуповане Ізраїлем „західнє побережжя — звалось тоді „сьогобічна Йорданія", а нинішня Йорданія — „тогобічна Йорданія"). Це були піски, малі селища, замешкалі напівкочівничими бедуїнами. Нинішня столиця Йорданії Амман — це була зупинка на залізниці до Дамаску, дерев'яна будка. Населення Трансйорданії не нараховувало тоді більше, як 250,000 кочівничих бедуїнів. Абдула дістав від Черчіля титул „емір" — „принц" Йорданії. Утримувала цю „державу" Великобританія, субсидіючи її річною дотацією 125,000 англійських фунтів. Концепція цієї „державности" вийшла від відомою з фільмів „Льоренца з Арабії". Мав той Емір, навіть 2,000 чоловік гротескову армію, зразу під командою майора Піка, відтак відомого з кіна Ґлюбба-паші. Як син Шерифа Мекки Гуссейна, Абдула продовжував леліяти ідею батька, об'єднати всіх арабів під своєю владою, хоч дуже дискретно. На цьому тлі донині жевріє конфлікт між Йорданією і Сирією. Президент Сирії Ассад уважає, що і Йорданія і ціла Палестина є частиною історичної Великої Сирії зі столицею у Дамаску, а володар Йорданії хотів би бачити об'єднану арабську державу, включно зі Сирією. Володар Сирії Ассад, уважає Палестину частиною Великої Сирії.

Абдула під час теж Другої світової війни і після неї не виносивсь із цією ідеєю. Але коли прийшло в 1947 ро-

(Закінчення на стор. 3)

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ

Редагує Лев Яцкевич

Технологічні злодії

Добрі часи дешевих та масових технічних винаходів, що їх започаткував Тома Едисон у своїй лябораторії-майстерні, розташовані в Менло парку, в Ню Джерзі минули безповоротно.

Сьогодні кожний важливіший винахід, а особливо винахід з мілітарним застосуванням — пов'язаний з великою витратою грошей на вступні, науково-технічні досліди.

Тому слід дивуватись, що багато держав, особливо із Східнього бльоку, ухитрюються, щоб продукти таких винаходів дістати в свої руки багато дешевшим шляхом — технологічної контрабанди. Звичайно, ця контрабанда проходить з індустріяльно розвиненого Заходу до Сходу.

Для протидії цій неетичній формі технологічного злодійства чи технобандитизму, західні держави, почавши від Другої світової війни, зобов'язалися спільно, через паризький координаційний комітет для многобічної контролі експорту, („Socom") встановили листу технологічних продуктів, заборонених для експорту.

Але з поширом нових технологічних продуктів та накопиченням щораз більшої кількости технічних деталів, Реґуляційній комісії стало щораз то важче контролювати тисячі заборонених продуктів, тим більше, що густо-часто важко було встановити межу між цивільним та мілітарним застосуванням багатьох технологічних продуктів. З другої сторони, надто строга контроля та обмеження експорту зменшує прибутки деяких ділянок промислу. Для прикладу можна навести, що згідно зі студіями Американської академії знання, обмеження з ЗСА високотехнічного експорту коштує американським фірмам щорічно II мільйонів дол. у втрачених прибутках.

Тому Департамент торгівлі у Вашінгтоні зводить постійну боротьбу з Департаментом оборони щодо пом'якшення обмежень експорту до Совєтського Союзу витончених технологічних продуктів.

На жаль, ЗСА не може дозволити собі на зменшення згаданих експортових обмежень з уваги на порушення національної безпеки, яка виходить на яву майже кожного тижня. Згадати б тільки Тошібський скандал з 3-го березня м. р., який дійшов до відома американської розвідки. В тому скандалі йшлося про допоміжне підприємство („subsidiary") японського електронного велетня „Тошіба", яке експортувало до Совєтського Союзу морським шляхом сенситивні технологічні машини, що дозволяли йому будувати тихі підводні судна, спроможні уникнути обстеження американського морського контролю. Чергову аферу, пов'язану з експортом заборонених технологічних продуктів до Будапешту „накрито" в Ешвіллі, Північна Каролайна. В цю аферу були вмішані два японські торговельні агенти та два мадярські „дипломати", які намагалися перепачкувати до Мадярщини американську вдосконалену лейзерну систему для обтинання, потрібну для виробництва напівпровідників.

Цей апарат був наданий з порту Парлотти в Каролайні до Токіо, як звичайний пристрій до обтинання „килимів". З Токіо він був перепачкований до Будапешту, як частка дипломатичного домашнього устаткування.

Згідно з переведеним слідством мадяри заплатили японцям за їх „посередництво" 180,000 дол. Але одна з найбільш контроверсійних експортових афер, що її викрито, ще в 1985 році, була пов'язана з англійським допоміжним підприємством („subsidiary") „Консарк", розташованим в стейті Ню Джерзі. Це підприємство, протягом двох років, пересилало Совєтському Союзові, шляхом через Англію, високотермічні, вакувальні печі для продукції легких, а одночасно високотривалих, вуглецевих волокон. („carbon-carbon").

Пікатним аспектом цієї трансакції було те, що ці вуглецеві волокна вживають американські військові контрактори для поліпшення точности прицілу керованих балістичних стрілен. Коли американці довідалися про цю трансакцію, більша кількість посилки була вже в Москві, але вони все ж таки домоглися, щоб дальший експорт цих цінних вуглецевих термічних елементів припинити. Остаточно, ціла справа опинилася в руках англійського прем'єра Маргарети Тачер, яка доручила знищити всі посилки термічних волокон, що ждали в Англії на транспорт до Москви.

Але англійські торговельні бюрократи не єдині, що викликали обурення американського Уряду. Згідно з повідомленням французького журналу „Ль'Експрес" п'ять скринь індустріяльних матеріялів перевезено в травні 1985 року літаком з Парижу до Люксембургу з дорученням перевантажити їх на літак аерофлоту та перевезти до Москви. Митні службовці в Парижі не вважали навіть „за відповідне" перевірити зміст цієї посилки, але люксембурзький митний урядовець, який, мабуть був „старої дати", бо зажадав, щоб усі п'ять скринь при ньому відчинити. І що ж показалося? Що ті всі скриньки вміщали технічні уладження для продукції волокон пам'яті („bubble memory chips") важливих напівпровідників для програмування керованих, ракетних стрілен. Дослідження виявили, що французька фірма „Лє Акцесуар Саєнтіфік" підписала контракт із Совєтським Со-

(Закінчення на стор. 3)

Андрій Бук

ЕКОНОМІЧНИЙ ОГЛЯД

Показники за перші місяці ц. р., а головно за лютий і деякі за березень (урядові чинники, ще всіх не подали) кращі, як передбачувано. Економіка зростає далі (2.3 відс.) більше, як сподівалися (два відс.) продукція при будові доріг і затруднення п'ятий місяць підряд зростає, фабричні замовлення за останні три місяці зросли з 98 до 114.5 більйона дол., фабрики і обслуга працювали на повну напругу з 80 до 82.5 відс., а бизнес в загальному на дев'ять відс. кращий від попереднього року. Вправді індекс економічних показників у січні впав на 0.6 відс., але в лютому і березні зріс до 0.9 і 0.8 відс. Також впали в січні конструкційні роботи на 0.9 відс., продаж домів 2.9 відс., будова домів через захитану в жовтні м. р. біржу. Через зимові місяці, збудовано всього 1.4 мільйона домів, найменше від десяти місяців, але в лютому роботи при будові доріг і будові домів зросли до 0.6 і 8.9 відс., а продаж домів в лютому і березні сильно зросла до 14 і 4 відс., через зменшені морґеджові відс. (9.8). Спадає пересічна ціна домів з 110 до 90 тисяч дол., найдорожчі доми в Ню Йорку 180,000 дол.

Продаж особових і вантажних авт з місяця на місяць зростає, в лютому на 2.4 відс., в березні 10.3 відс., через знижені ціни. З-поміж усіх автомобільних компаній останньо Форд перший раз від чотирьох декад висунувся на перше місце і виказав один більйон 56 мільйонів дол. зиску і дав працівникам більші бонуси.

Переважна більшість підприємств виказала зиски, пересічно 16 відс., а усі більші банки виказали від 50 до 115 відс. зиску. Федеральна Корпорація забезпечень знову відступила чотири більйони дол. банкам, які у фінансових клопотах через злі позички, окремо один більйон дол. для Тексас банку, який мав м. р. 560 мільйонів дол. дефіциту. Деякі фінансові інституції піднесли дивіденди до 7.3 відс., що збільшить ощадності. Ціни на нафтові продукти далі падуть. Остання надзвичайна конференція п'ятьох членів ОПЕК-у і дев'ятьох нечленів (перший раз), щоби зменшити на п'ять відс. продукцію без успіху так, що ціни далі зменшаться. Нині ціни на оливу без змін, на бензину зросли два центи на ґальоні. Наступна конференція ОПЕК-у в червні, оскільки договоряться, то ціни можуть зрости до двадцять дол. на барилці, що буде великою допомогою американським нафтовим компаніям, доходи яких зростуть до 25 більйонів дол. Особисті доходи і видатки далі зростають. Останньо доходи більші (0.9 відс., як видатки (0.7 відс.) Консумери через захитану біржу — жовтень м. р. — менше витрачають, а більше ощаджують. Продукційні фармерські і консумційні ціни зростають, найбільше на харчі до кінця року можуть зрости до 5 відс., що може збільшити інфляцію, яка наразі під контролем — 2.4 відс., в річному зіставленні — 4.6 відс., минулого року зросла на 1.2 відс., через задовільну доставу гроша на ринок — останньо 300 мільйонів дол. — і низьку вартість доляра, який далі тратить на вартості, що допомагає експортові і немає наразі потреби міняти дисконтову стопу. Економісти на випадок зростаючої інфляції передбачають підвищку заробітних платень, а Конґресова комісія праці і едукації рішила піднести найнижчу заробітну платню з 3.35 до 5.05 дол. за годину. (З ратами протягом п'ять років), що має затвердити Сенат, не виключене, що президент внесе вето. Зросли ціни на золото, через збільшену продажу ССР і Південної Африки в погоні за твердою валютою.

Безробіття далі меншає, в лютому — 5.6 відс., (Ню Йорк — 3.9, Ню Джерзі — 3.8 відс.), найменше від дев'яти років, 500,000 нових місць праці. В Канаді безробіття без змін (8.1 відс.) попередні місяці меншало, інфляція — 4.3 відс., доляр від двох років зростає на вартості, з 69 центів до 81 центів до американського дол. на кінець минулого року, до кінця року може зрости до 85 центів. Торговельний дохід з ЗСА спадає з 17.4 більйонів дол. у 1986 році до 16.6 більйона дол. ц. р (рекордовий 20.5 більйонів дол. у 1985 році: Експорт фармерських продуктів спадає (сьогодні 33 відс. запасів пшениці). Невідомо, чи канадський парлямент (через опозицію лібералів) затвердить новий торговельний закон, через молочну і текстильну продукцію, а особливо паперову і деревну індустрії, що є підставою канадської економіки, з побоювань, щоб Канада не стала 51-им стейтом ЗСА.

Федеральний дефіцит з місяця на місяць спадає більше, як передбачувано, а торговельний дефіцитовий баланс, який останні два місяцям. р. і в січні (12.4 більйона дол.) спадав, в лютому несподівано збільшився до 13.8 більйона дол., в той час, як експорт зріс на 22 відс. (17 більйонів дол.), бо імпорт був двічі більший, як експорт. Торговельний обмін з Канади (найбільший партнер) 1.1 більйон дол. дефіциту, в той час, як з Европи зменшився на половину (1.3 більйонів дол., з Німеччиною один більйон дол., а з Великобританією перший раз від 1985 року виказав 75 мільйонів зиску, не зважаючи на це економіка сильна і буде далі зростати, бо інвентурні запаси сильно зменшилися з 1.2 відс. м. р. до 0.1 відс. у лютому ц. р., що збільшить продукцію, затруднення і продаж. Правда, ЗСА сьогодні стали найбільшим дебітором світу (463 більйонів дол.), через великі економічні і мілітарні допомоги іншим державам після Другої світової війни; до 1985 року були найбільшим

(Закінчення на стор. 3)

Ярослав Падох

Американському НТШ — 40 років

IV.

До найзамітніших виступів НТШ на міжнародному форумі слід зарахувати самостійну участь НТШ на двох світових Конгресах, що їх щоп'ять років улаштовує Інтернаціональний Комітет для Совєтських і Східньо-Европейських Студій. Вперше НТШ взяв участь у другому конгресі, що відбувся в 1980 року в Західній Німеччині в місті Ґарміш-Партенкірхен, а вдруге в третьому конґресі, який відбувся в 1985 році у Вашінґтоні. В обох конґресах НТШ репрезентував українську науку під власним іменем, що відмічено в світовій науковій й загальній пресі. Черговий Конґрес відбудеться у 1990 році в Англії й НТШ вже розпочав старання про згоду на самостійну сесію з українською тематикою. Участь у таких конґресах зв'язана з великими коштами, що повинна собі усвідомити наша суспільність. Але хто має на цих світових найвищих і найлюдніших зборах заступати поневолену українську науку, як не її найстарша наукова установа? А на світових зібраннях науковців не може бракувати України.

Крім участи в загальних, світових і крайових, конґресах і крнференціях, НТШ бере участь у поменших наукових зібраннях, а деякі, в міру сил, самий організує. В минулому НТШ зорганізувало дві конференції польсько-українські та одну білорусько-українську. В підготові є наступна польська та жидівська. Покійний професор Горак організував також конференцію з чехами, але її не довелось йому завершити.

До репрезентаційної й інформаційної служби НТШ належать також його англомовні, репрезентаційні видання, про які згадаємо згодом.

Подане нижче дає підставу ствердити, що при своїх, до болю скромних засобах, НТШ стало органічною частиною загальноамериканського наукового організму. Йому приходиться це тим легше, можна сказати органічно, бо десятки його членів є професорами американських і канадських університетів і коледжів. Було б гріхом не підмітити ще й цінну участь у цій нашій праці професорів Українського Вільного Університету та колишніх професорів, яким не пощастило повернутися до своєї професії.

Видавнича діяльність

Крім репрезентації української науки й інформаційної служби про Україну на найвищому рівні й науковими методами, до пріоритетів НТШ належить видавнича діяльність і то передовсім українською мовою. Це рисковане ствердження. Зразу піднесуться голоси, що, мовляв, нам потрібно англомовної літератури для познайомлювання оточення з українцями, їх культурою й стремліннями, а українська книжка цього не зробить. Ці, що кажуть це, забувають, що коли не буде нової української книжки й коли не буде її на полицях бібліотек, зокрема наукових, то й не буде потреби вивчати цю мову, а з нею все, що відноситься до України.

З цих і подібних міркувань НТШ, не зрікаючись англомовних видань, в першу чергу дбає про появу нових книжок по-українськи. Це новий виклик нашій дійсності й нашій громаді. Наші книжки вже сьогодні є, звичайно дефіцитові, а зчасом буде гірше. Тому, щоб вони появилися, треба субвенцій від установ і громадян, рахуючи на них НТШ видає, як на нашу скупу добу, поважне число українських книжок, здебільшого наукових. Видає з надією, що громада забезпечить їх дальшу появу своєю жертвенністю. А втім про англомовні видання у першу чергу дбають наші наукові інститути, зв'язані з американськими й канадськими університетами.

Довоєнні видання НТШ далеко перейшли тисячу томів. Підсумки видань повоєнних досягають біля триста чисел. В нашім каталозі видань з 1980 років вони досягли число 235. Вони поділені на серії: а) довоєнні в якій входять передусім „Записки НТШ", давня серія, яка втрималася до нашого часу від 1893 року й досягла 95-ий рік свого існування; „Український Архів", небагато молодший від „Записок, та нові: б) „Бібліотека Українознавства", „Літературна бібліотека", „Матеріяли до української бібліографії", „Доповіді", й ін. Окремо появляються видання поодиноких НТШ-ів, зокрема в Канаді, які перейшли число 50. Деякі наші видання вийшли за співпрацею й коштами разом з Українською Вільною Академією Наук у Ню Йорку.

До особливих серій належать „Записки НТШ", які є справжнім лучником усіх трьох діб існування НТШ, львівської, мюнхенської й заморської. У повоєнну добу в цій серії появилися 63 нові томи, які разом із 145 томами довоєнними досягли імпозантне число 208 томів, а чотири дальші є вже в підготові. Є між ними незвичайно цінні праці, зокрема з ділянки історії українського права, Л. Окіншевича, О. Яковлева й інших; із загальної історії України Я. Пастернака, М. Чубатого, О. Оглоблина, В. Вериги; з історії української літератури М. Драй-Хмари, В. Льва, П. Зайцева, П. Ковалева, М. Мушинки; до географії В. Кубійовича згадати б довідник Українського населення й інших. Недавно вийшли в новій серії „Бібліотека українознавства" „Словник синонімів" А. Багмета, Словник кольорів І. Вовка, „Тисячеліття української культури" М. Семчишина, „В межах зацікавлення" І. Кедрина-Рудницького й інших. З привичних видань слід подати І. Новаківського „Нарис історії права Буковини і Басарабії.

Особливе значення для історії Галичини, її округ, повітів, міст і сіл має біля тридцять реґіональних збірників, які під загальною редакцією проф. В. Льва появляються в серії „Український Архів". Досі появилися збірники, які засягають угнівщину, збаражчину, бережанщину, теребовельщину, Поділля, підгаєччину, дрогобиччину, чортківщину, бучаччину, станиславівщину, городенщину, стрийщину та інші, а низка округ є у підготові. Можна сподіватися, що ці збірники допоможуть майбутнім історикам Галичини у складі її опису та історії, зокрема подій в добі обох світових воєн.

Закінчення буде.

В АМЕРИКАНСЬКОМУ БАНКУ в Ню Делі, Індія, вибухла бомба, у наслідок чого загинула одна особа, а 14 були поранені. Покищо жадна терористична група не взяла на себе відповідальности за цей акт, а поліція розпочала докладне слідство у співпраці з представниками банку.

У Палестині...

Закінчення зі стор. 2

ці рішення Організації Об'єднаних Націй (ООН) поділити Палестину на жидівську і арабську частини, і палестинці, відкидаючи той поділ, відмовились організувати державну владу на викроєній для них частині Палестини, Абдула пішов за підшептами британського уряду та намовою ізраїльтян і поширив свою владу на терен відомий тоді, як „сьогобічня Йорданія", нині „західнє побережжя". За цю „зраду" арабської тогочасної політики заплатив життям. Літом 1951 року, коли прийшов із почотом молитись у святому місці арабів Гірам аль-Шаріф у Єрусалимі, упав від куль палестинського націоналіста. Біля нього стояв в час атентату його внук Гуссейн нинішній король, тоді 16-літній юнак, у військовому мундурі наслідника престолу, обвішаний медалями. Куля призначена для нього відбилась від медалі і він вийшов живим. За час його тридцятсімлітнього володіння Йорданією було на нього безліч атентатів, та він якось виховується, але наразити собі знову палестинців — нескорий. Після поділу Палестини і приєднання західнього побережжя до Йорданії, населення цієї держави побільшилось. З'явились елементи, з якими можна було зачати підносити культурний й економічний рівень держави. Біля 400.000 палестинців, вигнаних Ізраїлем з теренів нинішнього Ізраїля, найшло прибіжище в Йорданії. А це плюс теж яких 400,000 населення західнього побережжя, піднесло населення Йорданії до яких 1,200,000 чоловік. Нині навіть без західнього побережжя населення Йорданії — це дві-треті палестинці. У світі біля 4 мільйони палестинців. Два і чверть мільйонів під Ізраїлем. Два найбільші скупчення на кордонах в Йорданії і Лівані, решта розсипані по інших арабських державах і по цілому світу.

А тепер повернімо до поставленої на вступі проблеми — чи палестинське питання може бути розв'язане по лінії бажань Іцака Шаміра — у межах переговорів між Ізраїлем і Йорданією? Західнє побережжя було в 1948 році включене у Йорданію проти волі палестинського населення. Це населення все проявляло ірідентські настанови проти короля Гуссейна. В 1971 році Гуссейн криваво здушив палестинську іріденту в Йорданії, з якою він мав клопіт через часті партизанські випади палестинців проти Ізраїля, як це ще донині діється на північному ливанському кордоні. Палестинці жили 18 років під володінням Йорданії, але стремління до повнонезалежної палестинської держави у них ніколи не вигасло.

Шамір явно-славно говорить, що Самарія і Юдея є віковічною частиною Ізраїля і він ніколи не погодиться, щоб Ізраїль міг їх утратити. Палестинцям він готов признати на частині території якусь форму самоврядування, сумніваюсь чи ширшу від того, яку ми мали з ласки Гітлера в Галичині. Таку „автономію" Шамір готов дати палестинцям під дальшим суверенітетом Ізраїля. Король Гуссейн того свідомий і здорову голову під євангеліє не покладе. Що так справа мається, цього дуже добре свідомий теж американський Уряд. До замирення на Близькому Сході могло б прийти тільки тоді, коли б Президент ЗСА сказав: „досить" замилювання очей! „Легітимні права палестинців", про які говориться, — це право на самовизначення. Це здійснення того, чого бажає палестинський народ, а не накидання йому волі окупанта. Але Америка все перед „виборами" і цього не скаже...

Чи нам цим перейматись? Йдеться про право на самовизначення народів. Доки це право не буде застовуване до всіх народів, які прагнуть до волі, доти і нам буде важко...

Економічний...

(Закінчення зі стор. 2)

кредитором і їх місце зайняли війною знищені Японія і Европа. Але це не перешкоджає дальшому економічному ростові, бож позичковці не вимагають зараз сплати, маючи довір'я до американської економіки; вона далі динамічна, передова — економічний гегемон світу.

У загальному економічний стан добрий. Бизнес, доходи корпорації заробітки, видатки, ощадності зростають, господарчого застою на овиді нема, сім років в мирі і добробуті економіка зростає, а як це все скінчиться покажуть наступні квартальні звіти, а особливо листопадові вибори. Переважна більшість опитуваних економістів і біржевих аналітиків заявила, що найкращим з-поміж 12-ти, а тепер — трьох кандидатів на наступного президента є заступник президента Буш, який має поверх двадцять років досвіду адміністрації і дипломатичних міжнародних зносин (колишній конгресмен, директор Сі-Ай-Ей, амбасадор до Організації Об'єднаних Націй і Китаю, дві каденції заступник Президента) і він буде добрий для бизнесу, економіки і біржі.

Двадцять держав Европейської Спільноти (13-го лютого) в Брюсселі після довших нарад і спорів погодилися на вільну від мита торгівлю і створили найбільший індустрійно-торговельний ринок світу з 320-ма мільйонами клієнтів, з дев'яти різними мовами, двадцять різними валютами і законами та великим числом різних підприємств. Невідомо, хто з них зискає, а хто втратить, бо серед них є багато американських і японських компаній, які далі будуть продукувати і продавати дешевше товар. У 1987 році Европейський ринок втратив на високотехнічних продуктах і торгівлі десять більйонів дол., в той час, як Японія зискала 8.6 більйона дол., а ЗСА 1.3 більйона долярів.

Американські...

(Закінчення зі стор. 1)

Усміхнений Марко серед пластунів у Філядельфії.

воляють йому вперше залишити візочок, до якого він досі був всеціло прив'язаний. Читачі газети „Стар-Леджер" довідуються із репортажу також про трагічну долю батька Марка, скульптора Пётра Рубана, який вже майже 20 років перебуває у тюрмі. Зокрема для американців важливе, що одною із „провин" П. Рубана є виконання репліки Статуї Свободи, яку він хотів подарувати американському народові у 200-річчя незалежности в 1976 році.

При кінці репортажу А. Шеннон, який бездоганно передав цілу історію родини Рубанів, інформує ще про всі листи, які Лідія і Марко написали тепер із ЗСА до П. Рубана і які, повернулися з дописокою, що „адресат незнаний".

У суботу, 23-го квітня ц.р. Марко Рубан враз із мамою поїхав на запрошення пластунів у Філядельфії щоб взяти участь у їхньому традиційному Свяченому. Про ці відвідини написав обширно американський журналіст Джан Джордж у газеті „Дейлі Інтелліджене", прикрашуючи ще свій репортаж аж трьома великими світлинами з перебування Марка серед українських пластунів в Українському Освітньо-Культурному Центрі. І тут знову журналіст подає цілу історію трагічного Маркового життя, його батька-скульптора, що переживає свій вік у совєтській тюрмі за „протисовєтську пропаганду", і усі старання батьків дістати дозвіл для Марка на виїзд на лікування до ЗСА. Журналіст також пише про те, що Марко особливо цікавиться комп'юторами і динозаврами і, перебуваючи у Філядельфії, був щасливий коли його господарі — пластуни взяли його до Академії природознавства.

МІНІСТЕР ЗАКОРДОННИХ справ Ізраїля Шімон Перез, відвідуючи Італію, відбув коротку зустріч з мадярськими політичними і партійними діячами в Будапешті. Приїзд Переза був несподіванкою для багатьох західніх політиків, бо від часу розриву дипломатичних зв'язків між Ізраїлем і так званими соціялістичними країнами Східньої Европи після ізраїльсько-арабської війни в 1967 році, жадний високий речник Ізраїля не відвідував сателітні країни. Візита Переза в Мадярщині мала за завдання поліпшити відносини між Єрусалимом і Будапештом, — каже кореспондент агентства Ройтерса в Мадярщині.

М. Рокар...

(Закінчення зі стор. 1)

президента Жан-Люї Біянко, сказавши що прем'єром призначається Мішель Рокар, але не згадав ні словом про склад нового кабінету.

Ф. Міттеран раніше твердив, що на випадок перемоги він не має наміру створювати чисто соціялістичний уряд і запросить до співпраці „широкий спектр" політиків.

Мішеля Рокара, якому тепер 57 років, значно більше знають у Франції, ніж за кордоном, хоч лише в цьому році він зустрічався з президентом ЗСА Рональдом Регеном і прем'єр-міністром Великобританії Маргарет Тачер.

Протягом політичної кар'єри Мішель Рокар тричі висував свою кандидатуру на пост президента. Користуючися авторитетом у соціялістичній партії, він ще в 1981 році, після першої перемоги Міттерана, вважався можливим кандидатом на крісло прем'єр-міністра. Тоді йому довелося задовільнитися скромним місцем міністра сільського господарства, яке він демонстративно кинув за два роки, розійшовшись з Міттераном у поглядах на реформу виборчої системи.

М. Рокар любить прямо і відкрито висловлювати свої думки. Він протестант (у католицькій країні) і займає тепер пост посадника Конфлян Сент Онорін, невеликого міста з переважно робітничим населенням на північний захід від Парижу.

Першим кроком М. Рокара стане, очевидно, спроба створти уряд, здатний працювати в умовах консервативної парляментської більшости. Міттеран заявив, що не має наміру розпускати парлямент скоріше, хіба виявиться, що співпраця неможлива.

ВИСТАВКА КОЗАКІВ

Ню Йорк. — Об'єднання Мистців Українців в Америці відкриває в суботу, 14-го травня ц.р., о год. 1-ій по полудні в галерії ОМУА, 136 Друга авеню, виставку картин Едварда, Юрія і Яреми Козаків. Виставка присвячена 1000-літтю Хрищення України буде відкрита в будні від год. 6-8-ої вечора та суботи і неділі від год. 1-ої по полудні до 8-ої вечора аж до її закриття 28-го травня ц.р.

Технологічні...

(Закінчення зі ст. 2)

юзом у висоті 7 мільйонів дол. на доставу всіх потрібних технічних матеріялів, для побудови цілої фабрики для продукції цих цінних напівпровідників.

Але королем контрабанди сенситивних технологічних матеріялів у ЗСА слід вважати Чарлза Мекрей, який від 1970 років займається експортом технологічних матеріялів та інформацій до Совєтського Союзу й влаштовує навіть комп'юторні курси для совєтських інженерів. Технічне устаткування, яке він пересилає до Совєтського Союзу, становить частини комп'юторів та систем зображення потрібних для студій сателітних фотографій. Ті всі уладження та частини одержував МенВей за посередництвом чотирьох технічних підприємств, які він контролює в Оренджі Кавнті, в Каліфорнії. Але і йому поковзнулася нога, бо його нарешті зловив, як то кажуть „на гарячому" член королівської канадської поліції в малому рибальському містечку Теслин в Юконі. Тепер він очікує у в'язниці у Ванкувері, на формальності, пов'язані з його видачею до ЗСА.

Але хто унешкідливить інших невиявлених досі технозлочинців в Европі та Японії? На це дуже важко знайти відповідь!

І це становить вияснення, як то західній світ, на чолі з Америкою, допомагає СССР власними руками технологічно наздігнати ЗСА.

РОБІТНИКИ КОРАБЕЛЬНИХ доків у Гданську, не здобувши перемоги у переговорах з урядом і морально переможені у їхніх вимогах про відновлення діяльности забороненої профспілки „Солідарність", закінчили страйк і покинули корабельні майстерні. Вони, однак, не злали своєї віри, своїх переконань і рації у змаганнях з комуністичним урядом і керівниками компартії, які тим разом вирішили, не чекаючи на поширення страйків, ліквідувати їх в зародку і не допустити до поширення заколотів в Польщі. Лєх Валенса і його найближчі співробітники та приблизно 500 страйкуючих до кінця робітників в Гданську зформували колону і гордо з великим білим хрестом, портретом Папи Івана Павла II, послідовного оборонця польського народу і робітництва зокрема, образом Пречистої Діви Марії з Ченстохови і прапорами, вийшли на вулиці з брам корабельних доків. Польська спільнота вітала їх піснями, помахами рук, сльозами розчарування і тихою молитвою. Після Богослужби робітники розійшлися по домах. Посередниками між урядом і робітниками були представники Католицької Церкви, у випадку Гданська Єпископ Тадеуш Гокловскі.

ІЗРАЇЛЬСЬКИЙ ВЕРХОВНИЙ суд відмовився від видачі зарядження про звільнення з тюрми американського громадянина палестинського походження Мубарака Авада, який нібито займався друкуванням і розповсюдженням антиізраїльських летючок на окупованих землях і заохочував палестинців продовжувати змаг з „ізраїльськими окупантами". Суд однак прийняв апеляцію від оборонця Авада і розглядатиме його справу 23-го травня ц.р. Зарядження про арешт натуралізованого американця підписав Іцак Шамір, який крім уряду прем'єр-міністра, сповняє функцію міністра внутрішніх справ. Американська амбасада в Тель Авіві старалася, щоб Верховний суд Ізраїля уневажнив рішення Шаміра і звільнив Авада до часу процесу.

ВІЦЕПРЕЗИДЕНТ і республиканський кандидат на президентську номінацію Джордж Буш буде головним промовцем на випускній параді Військової академії ЗСА у Вест Пойнті. Як заявила Андрея Гембиргер, речниця Військової академії, то це вперше у 186-річній історії академії до випускників буде промовляти кандидат на президентську номінацію.

Ділимось сумною вісткою з Ріднею, Приятелями і Українським Громадянством, що 1-го квітня 1988 р., по довгій і важкій недузі, заосмотрена Найсвятішими Тайнами, відійшла у Вічність на 78-му році життя, наша Найдорожча Сестра і Кузинка

бл.п.

ОЛЬГА МАРТИНЮК

ПАРАСТАС відслужено 4-го квітня ц. р. в похоронному заведенні Рінальді, а похоронну Службу Божу 5-го квітня в Українському Католицькому Крайовому Соборі Пресв. Родини у Вашінґтоні, Д. К. Опісля тлінні останки похоронено на Українському Католицькому цвинтарі у Вашінґтоні, Д. К.

СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ
ЙОГО ЕКЗЕКУТИВА
І ОКРУЖНА УПРАВА НЮ ЙОРКУ

повідомляють Членок і всю Українську Громаду, що в сороковий день смерті

сл. п.

інж. СТЕФАНІЇ ПУШКАР з дому ЧИЖОВИЧ

бувшої голови СУА і його почесної членки, відомої громадської діячки, яка відійшла у Вічність 11-го квітня 1988 р. відправляться

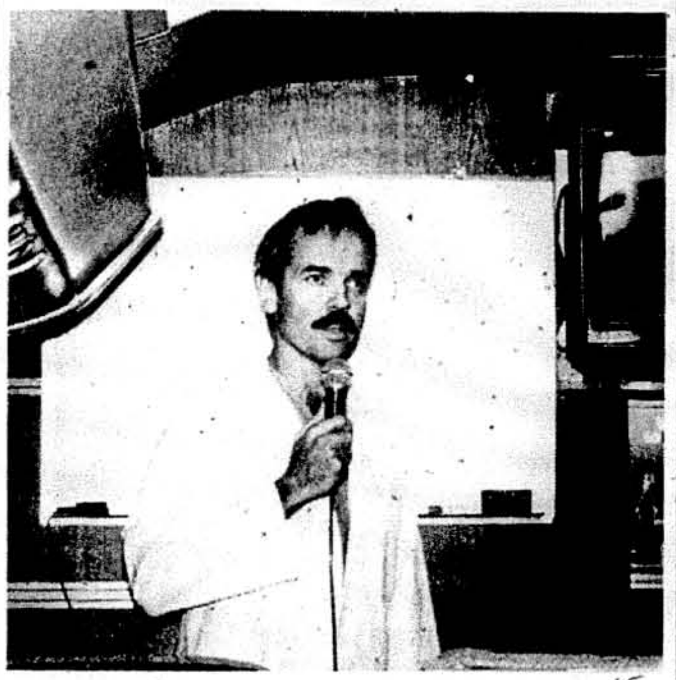
СВЯТІ ЛІТУРГІЇ

в СУБОТУ, 21-го ТРАВНЯ ц. р., о год. 10-ій рано в церкві монастиря оо. Василіян у Ґлен Кові, Н. Й.

і в СУБОТУ, 28-го ТРАВНЯ ц. р., о год. 7-ій рано в церкві св. Юра в Ню Йорку.

Просимо членок СУА взяти численну участь у поминальних відправах.

Д-р А. Левицький відвідав СССР

Д-р А. Левицький виголошує доповідь у літаку Орбісу.

Андрій Левицький, доктор медицини, офталмолог при очному інституті в Чикаго, асистент-професор університету побував недавно в СССР з групою Проєкт Орбіс — харитативною організацією для поборювання сліпоти.

В цій групі були світової слави офталмологи з різних країн євіту, які з совєтськими спеціялістами обмінювалися знаннями та технологією.

Д-р А. Левицький перебував в Москві та Ленінграді від 25-го серпня до 4-го вересня.

Проєкт Орбіс — це міжнародна організація офталмологів, які на запрошення відвідують різні країни власним літаком DC-8, переобладнаним на шпиталь, де є викладові та операційні приміщення з найновішим діягностичним вирядом.

Під час побуту в СССР д-р Левицький пояснював та демонстрував техніку операції катаракти, перещіплювання сочки при допомозі його винаходу „CMS" — камери, широко вживаної в різних країнах світу.

Д-р Левицький володіє крім англійської та української ще й польською та російською мовами, що у великій мірі помагає в його навчальних доповідях.

Від часу першого лету в 1982 році Орбіс перевів успішно 57 програм у 40 державах.

Офталмологи-спеціялісти добровільно присвячують час програмі навчання, дискусіям та обмінам технічного знання в країнах, які вони відвідують. Мета Орбісу — це не тільки охорона зору, але також переконування широких кіл громадськости про потребу фондів на хірургічне устаткування та донацій рогівок для перещіплювань.

В. Децик

В Торонто поховали визначну жінку

В Торонто пережили ми сумну подію: у вівторок, 19-го квітня ц.р., о год. 1-ій по полудні замкнула навіки свої втомлені очі велика жінка українського громадського життя Канади і світу Стефанія Савчук, колишня голова СФУЖО (1972-77) і почесна голова нашої Федерації. Після короткої тяжкої недуги відійшла вона від нас назавжди, залишившися в наших очах прикладом жертвенної, невтомної праці, прикладом толеранції та державницьких змагань.

У четвер, 21-го квітня, зійшлося нас багато в похоронному заведенні Кардинала, щоб попрощатися з цією небуденною жінкою. Серед квітів спочивала вона спокійна, з виразом сповненого обов'язку, з корсажом рожевих гвоздиків. Відбулися в той вечір дві Панахиди. Обидві відправляли отці д-р М. Стасів та В. Шараневич. Нав'язуючи до Старого Завіту про „склянку води спрагненому", д-р Стасів сказав про св. п. С. Савчак, що вона не склянкою давала воду спрагненим, а ведром її носила ціле своє життя... Молитовно співав чоловічий хор „Бурлака".

У п'ятницю, 22-го квітня Панахиду відправляли отці д-р Р. Даниляк та д-р Стасів. Над труною теплим словом прощав св. п. С. Савчук Л. Філь від Проводу Укр. Націоналістів. Обидва вечори коло тлінних останків св. п. С. Савчук стояли пані з крайовими прапорами трьох жіночих організацій: ОУК — Організації Українок Канади, основницею і членкою якої вона була ціле своє життя, та сестерських організацій ОЖЛВУ — Організації Жінок Ліги Визволення України та ЛУКЖ — Ліги Українських Католицьких Жінок. Також були прапори Українського Національного Об'єднання.

В суботу рано церква св. Покрови (парохія С. Савчук) була заповнена, як племінники Савчук — Орест і Роман Гультяї з приятелями привезли до церкви труну з тлінними останками нашої почесної голови. За ними увійшли родини Ореста і Романа та були внесені організаційні прапори, які стояли з двох боків труни цілу Службу Божу.

Службу Божу у святково-молитовному настрої відправляли владика Ізидор Борецький — єпископ Східньої єпархії Канади, о. д-р Р. Даниляк та о. Барщик. О. д-р Даниляк, колишній учень св. п. С. Савчук, прощав її від таких як він, яких вона довгі роки вчила любити та пізнавати далеку небачену Україну. Від тих, яких вона навчила безкорисно працювати для добра України, від тих, яких вона навчила шанувати своє. Владика прощав її підкреслюючи її релігійність, жертвенність та бажання завжди всім допомогти.

Після останнього прощання безконечна валка авт поїхала на католицький цвинтар Мавнт Гоуп, де вона спочила коло чоловіка та доні. Природа щиро плакала за великою діячкою діяспори, а зимний вітер ніс прощальні слова нашої голови д-р Марії Квітковської у далекий світ...

На тризні прощали покійну мгр М. Ромах — від Українського Національного Об'єднання, Катерина Климків з Вінніпеґу від Організації Українок Канади, Андрій Славич від Української Стрілецької Громади, Василь Кирилюк від Світового Конгресу Вільних Українців, інж. Ярослав Соколик від Комітету Українці Канади відділ Торонто і провінція Онтаріо, Марійка Шкамбара від Комітету Українок Канади, основницею якого була покійна, Тарас Яців від МУНО. Від відділу ОУК, членкою якого була св. п. С. Савчук до самого кінця, прощала Женя Балабан.

Від родини подякував Орест Гультяй, молитву провід о. д-р Даниляк. Господарем тризни був мгр Богдан Голинський.

Розходилися ми сумні, бо стратили нашу дорадницю, взірцеву, майже до останньої хвилини активну громадянку Степанію Савчук. Та одночасно щасливі, що мали нагоду її знати, та з нею співпрацювати.

О. Бризгун-Соколик

НЕ „П", А „Р"

У заклику СКВУ в справі І. Дем'янюка, що появився на першій сторінці „Свободи" з 12-го травня ц.р., помилково було надруковано прізвище ред. І. Павлюк замість ред. І. Равлюк. — Ред.

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

УСК Ню Йорк ІІ — „Гунґарія" СК 3:1

Першого травня ц.р. відбулися в Ню Йорку чвертьфінальні змагання за чашу Космополітальної ліги ім. Гарі Дж. Сандерса, в яких ІІ-га дружина УСК-у елімінувала клюб „Гунґарію" вислідом 3:1. У півфіналі наша дружина зустріне ірляндський клюб „Шемрок", який в своїх змаганнях переміг „Іберію" високим вислідом 7:3.

Переможні ґолі для УСК-у здобули: Геріда, Ґомез і Ґезарій.

СК СУМ „Крилаті" Йонкерс — „Тумі" СК 0:5

В неділю, 1-го травня ц.р. відбулася 11-та рунда розгривок за чемпіонат 1-ої дивізії „Істерн дістрікт ліги" Ню Йорк. Футболісти СК СУМ „Крилаті" зустріли клюб „Тумі", з яким програли високим вислідом 0:5.

Після тієї поразки „Крилаті" опинилися в показнику табелі ігор на останньому місці, маючи на своєму конті два виграні, вісім програних і один реміс — 5 точок і 11:33 відношення ґолів.

С. В.

СК СУМ „Крила" Чикаго — „Буллетс" СК 3:2

У своїх чергових лігових змаганнях, що пройшли в неділю, 1-го травня ц.р. 1-ша дружина СК СУМ „Крила" здобула другу перемогу за порядком, цим разом з клюбом „Буллетс" вислідом 3:2. У звітовій зустрічі слабше заграв воротар нашої дружини, що пропустив обидва можливі до оборони ґолі. Переможні ґолі для „Крил" стріляли: Базилевич, Понятович і в останній хвилині зустрічі Куляс. Дуже добре заграли цим разом Куліченко і Борук.

Відновлена дружина УАСТ „Леви" зазнала поразки з клюбом „Реал" вислідом 1:3.

Мирон Дахнівський

УСВТ „Ч. Січ" — „Краковія" СК 0:1

Юніон 1-го травня ц.р. — Тієї другої поразки за порядком 1-ша дружина „Ч. Січі" зазнала цим разом у себе вдома з сильним польським клюбом „Краковія" вислідом 0:1. Протягом звітової зустрічі „Січовики" мали легку ігрову перевагу, особливо з другій половині, одначе безнадійно заграв напад дружини, чолові стрільці якого не зуміли успішно завершити ряд можливостей до здобуття ґолів. Єдиного ґоля змагань здобули суперники не без грубої помилки судді, який у 87-ій хвилині сигналом свистка зупинив акцію під воротами „Ч. Січі" в часі, коли воротар з контузією діставав першу допомогу. Кілька секунд після цього напасник післав м'яч у сітку воріт „Ч. Січі". На диво глядачів і змагунів обидвох дружин, суддя признав ґоля.

„Січова фундація" відбула Загальні збори

Ці четверті з черги річні Загальні збори „Січова фундація" відбула в суботу, 30-го квітня. Зборами проводила президія у складі: інж. О. Сташків — голова, Марійка Бокало — секретарка. Згідно із прийнятим порядком нарад, на початку збори вибрали президію і номінаційну комісію, після чого відбулося звітування уступаючої управи. Звітували: голова інж. О. Сташків, фінансовий секретар О. Напора, секретарка М. Бокало і на закінчення голова Контрольної комісії Д. Бобеляк.

Згідно з цими звітами „Січова фундація" протягом минулого ділового року продовжувала успішно свою статутову діяльність. Завдяки цій жертвенній праці збільшилися ряди членів з різних міст стейту Ню Джерзі. Поруч збільшення членства відповідно змінювалися фонди: адміністраційний, спортово-виховний, спеціяльний фонд придбання культурно-спортового центру в північному Ню Джерзі, брак якого дуже відчуває організована українська громада.

Управа „Січової фундації" підтримувала зв'язок з українським громадянством, нашими професіоналістами. З нагод свят Різдва і Воскресення Христового управа вислала до своїх і потенційних членів святочні привіти та заклики підтримувати акції і діяльність „Січової фундації".

Громада — великий чоловік, і може доконати великого діла! — говорилося в одному із цих закликів. Без міцного фундаменту, без сильної організованої громади не зможуть існувати наші надбудови, центральні установи, проваляться наші великі проєкти та акції. Збудуймо для усіх потреб нашої молоді в північному Ню Джерзі Культурно-спортовий центер, де ця молодь зможе правильно виховуватися на сильних духом й тілом громадян! З приємністю відзначали звітодавці, що відносно багато наших однодумців прихильно відгукнулися на ці заклики і не тільки стали членами „Січової фундації", але й прислали на активні фонди свої щирі пожертви.

У свою чергу управа „Січової фундації" продовжувала підтримувати спортово-виховну працю УСВТ „Ч. Січ", вишкільні програми спортової школи „Ч. Січі", завдяки чому ця корисна діяльність осягнула нові вершини. Поширювала Управа серед нашого громадянства ідею придбання культурно-спортового центру, яку вже підхопили деякі наші громадяни-активісти. Це добрий знак, і „Січова фундація", як і УСВТ „Ч. Січ", готові до тісної співпраці в цій важливій громадській справі. Після звітувань і ділової дискусії на внесок Контрольної комісії, збори уділили уступаючій управі абсолюторію з признанням.

На внесок Номінаційної комісії збори вибрали управу в такому складі: Микола Бойчук — почесний голова, інж. О. Сташків — голова, мгр О. Труш — заступник, Марійка Бокало — секретарка, О. Напора — фінансовий. Члени: М. Стебельський, Христина Процюк, О. Твардовський, Л. Рудзінський. Контрольна комісія: Д. Бобеляк, В. Василак і Р. Пиндус.

(от)

„Стар Леджер" відзначив осяги Є. Чижовича

Найбільший у Ню Джерзі американський щоденник „Нюарк Стар-Леджер" у своєму недільному виданні з 8-го травня помістив обширну рецензію свого колюмніста Ґай Стерлінґа, в якій автор подав докладні факти про методи праці Є. Чижовича на пості тренера відбиванкової дружини середньої школи Колюмбія в місті Мейплвуді, яка від часу її створення Чижовичем 13 років тому досі не зазнала у шкільних змаганнях жодної поразки. 237 перемог за порядком — такий дотеперішній рекорд тієї дружини, очевидно на протязі років у змінених складах. Такого рекорду не осягнула в ЗСА жодна інша відбиванкова дружина. Ґай Стерлінґ відзначає, що архітектом цього непереможного шляху дружини є Євген Чижович, 53-літній український еміґрант, який працює учителем фізичного виховання у середній школі Колюмбія протягом останніх 25 років. У своїй довгій рецензії Стерлінґ, між іншим, цитує колишніх змагунок, що їх виховав цей український тренер, багато з яких завдяки стипендіям за цей спорт студіюють в різних університетах ЗСА, деякі вже стали тренерами. Є теж подані слова батьків змагунок і між ними Бенджаміна Когена, судді вищого суду в Нюарку, донька якого тепер виступає в складі дружини Чижовича. Велика більшість змагунок, тренерів і батьків захоплені хистом і чіткою методою, що є наближена до „Спартанської", якими володіє цей український фахівець. Ця обширна рецензія ілюстрована фотознімками Чижовича і сучасної дружини середньої школи Колюмбія в Мейплвуді-Савт Оранджі.

(от)

Поклін Шевченкові у Клівленді

Слова „Поклін Шевченкові у Тисячоліття Християнства в Україні" перші видніли на програмі Шевченківського свята, яке відбулося у неділю, 13-го березня ц. р. в Клівленді. Поклін Шевченкові зложили діти та молодь наших шкіл і організацій. Вони були виконавцями програми свята. А з ними віддала поклін Шевченкові громада Клівленду та околиць, яка щедро виповнила простору залю парафії св. Тройці в Норт Роялтоні.

Свято відбулося під патронатом Українських Злучених Організацій Великого Клівленду. Його відкрив голова Комітету д-р Віровслав Лобур. Мистецьку програму започаткували „Заповітом" учні української католицької школи св. Йосафата. Відтак виконали збірну деклямацію „Віршований життєпис Тараса" та „Пісню про Дніпро". Підготовляла учнів Сузанна Телішевська, музичний акомпаньямент Зірки Шокалюк. Святочне слово виголосив гарною українською мовою член ТУСМ-у Богдан Крісчатий. Бандуристки Ірина й Люба Завадівські виконали пісню „Зоре моя, вечірняя" (слова Т. Шевченка, муз. Я. Степового) та мелодеклямацію „Лічу в неволі" (слова Шевченка). Учні 11-ої кляси школи українознавства Т-ва „Рідна Школа" виконали монтаж „Неофіти" — підготовляла їх Софія Бура. Учні „Рідної Школи" ім. Т. Шевченка виконали пісні на слова Т. Шевченка: „Учітеся, брати мої", „Вітер в гаю не гуляє", „Тече вода з-під явора" та „Садок вишневий"; також дві народні пісні „О, Україно" та „Взяв би я бандуру". Диригент мгр Ліда Остапович, музичний акомпаньямент Т. Сулим. Слідувала рецитація вірша І. Плай „Безсмертний наш Кобзарю", який вміло виконала пластунка Дарця Ковч. Дівчата школи українського танку „Каштан" під акомпаньямент їхнього мистецького керівника Маркіяна Комічака, вивели барвистий хоровід „Рушничок". Відтак хор учнів школи українознавства виконав пісні на слова Шевченка: „За думою дума", „Сонце гріє, вітер віє", „Тече вода із-за гаю", „Зацвіла в долині червона калина" та народну пісню „На високій дуже кручі". Підготовляла їх та акомпаньювала їм Оля Кость.

Слідував монтаж „Розрита могила", який виконала молодь СУМ-а. Підготовляла їх Ірина Мудрак-Кулик. На кінець програми ансамбль школи бандуристів ім. Г. Китастого виконав в'язанку пісень на слова Т. Шевченка, музика В. Зарембн, сольо — Марта Лис; пісню „Встає хмара" — слова Шевченка, обр. В. Ємця та „Бандуристе, орле сизий" — слова Шевченка, обр. Орлова, соліст Марко Фаріон. Мистецький керівник Микола Дейчаківський. Закінчено свято українським національним гимном. Діловий комітет свята в складі: В. Лобур — голова, С. Бушак, А. Завадівська, В. Іванчук, Л. Остапович, складає щиру подяку всім виконавцям, їх керівникам та учителям і всім тим, які спричинилися до успіху цього свята. Зокрема дякує сестрицям парафії св. Тройці за перекуску після програми.

А. Завадівська

ВІДІЙШЛИ ● ВІД НАС ●

ГРИГОРІЙ ҐЛАВАЦЬ, член УНС Відд. 102-го ім. свв. Петра і Павла в Клівленді, Огайо, помер 14-го квітня 1988 року на 67-му році життя. Нар. 27-го січня 1921 року в Любині Великім, повіт Городок, Україна. Членом УНС став 1949 року. Залишив у смутку дружину Катерину, сина Івана, доньок Мері Міллер, Джералдіну Раддел і Дарію Піро; зятів Джана, Билла і Ника та дев'ять внуків. Похорон відбувся 16-го квітня 1988 року на цвинтарі свв. Петра і Павла в Пармі, Огайо.

Вічна Йому Пам'ять!

Микола Бобечко, секр.

ЮСТИНА ПРОЦІВ, член УНС Відд. 354-го Т-ва „Згода" в Омага, Небраска, померла 8-го квітня 1988 року на 80-му році життя. Нар. 1907-го року в Дідомиці, Стрий, Україна. Членом УНС стала 1964 року. Залишила у смутку мужа Матвія, синів — Миколу, Івана і Стефана, шість внуків та одного правнука. Похорон відбувся 12-го квітня 1988 року на цвинтарі св. Марії Магдалини в Омага, Небраска.

Вічна Їй Пам'ять!

Секретар

МАРІЯ ШУТОВИЧ, член УНС Відд. 102-го ім. свв. Петра і Павла в Клівленді, Огайо, померла 23-го березня 1988 року на 66-му році життя. Нар. 13-го січня 1922 року в Україні. Членом УНС стала 1951 року. Залишила у смутку мужа Майка, дітей: Джеррі, Ольгу Дейвіс, Гелен Бакленд і Доналда; внуків Христину, Роберта і Дарлін Шутович, Омар Дейвіс, Мару і Рут Бакленд і дальшу родину в Україні. Похорон відбувся 26-го березня 1988 року на цвинтарі свв. Петра і Павла в Пармі, Огайо.

Вічна Їй Пам'ять!

Микола Бобечко, секр.